

BRONKOALVEOLAARINEN HUUHTELUNÄYTE, SOLUTUTKIMUS BI-BAL-1, 4038

- Tiedustelut:** Tekniset ohjeet: Patologian laboratorio, Sytologian tekniikka, puh. 044-7113486, Patologian laboratorio, näytteiden vastaanotto puh. 044-7113482
- Yhteyshenkilöt:** Patologian erikoislääkäri Essi Ikonen (puh. 044-7113474, essi.ikonen@kuh.fi) ja klinikaylilääkäri Vesa Kärjä (puh. 044-7113471, vesa.karja@kuh.fi).
- Indikaatio:** Keuhkojen diffuusien sairauksien kuten sarkoidoosin, alveoliitin, keuhkofibroosin, infektioiden (pneumocystis), pahanlaatuisten kasvainten diagnoosiikka ja taudinkulun seuranta.

HUOMIOITAVAA!

Asbestikappaleiden kvantitointi tutkimuksella: **BI-BAL-2, 4039**

Lähete: Sähköinen lähete (Weblab/ Multilab, OHJE-2013-02859)

Näytteenotosta on hyvä tiedottaa patologian laboratorion sytologian tekniikkaa viimeistään näytteenoton alkaessa (puh. 044-7113486). Jos näytteenotto peruuntuu, asiasta on hyvä ilmoittaa.

Lähetetiedoista tulee ilmetä näytteenottoindikaatio ja kysymyksenasettelu keskeisine kliinisine ja anamneesitietoineen mm. tupakointistatus, koska se vaikuttaa näytteen tulkintaan. Läheteessä on mainittava ruiskutetun keittosuolaliuoksen määrä sekä saadun saaliin määrä. Lähetetietojen tulee täsmätä lähetettävien näytepurkkien tietoihin. Esitietoihin tulee merkitä selvästi tieto näytteen mahdollisesta tartuntavaarallisuudesta tai infektion epäilystä (esim. pneumocystis -infektio, Covid-19 epäily, hepatiitti, HIV, tuberkuloosi, prionitauti).

Näyteastia: Natiivinäyte huuhteluruiskussa.

Näyte: Endoskooppinen huuhtelunäyte subsegmentaalisen bronkuksen tasolta. Bronkofiberoskoopin kautta ruiskutetaan 100 – 200 ml steriiliä, fysiologista keittosuolaliuosta 20 ml:n erissä (5 – 11 ruiskullista), jotka imetään saman tien takaisin. Ensimmäinen ruiskullinen laitetaan 60 ml:n muoviseen näytepurkkiin. Seuraavista ruiskuista näytesaalis kerätään steriiliin näytteenkeräyspulloon, josta se jaetaan tarvittaviin tutkimuksiin (kemian ja mikrobiologian laboratorioihin sieltä annettujen ohjeiden mukaisesti). Kokonaisnäytemäärä kirjataan lähetetietoihin.

Näytteen säilytys ja kuljetus: Näytteitä otetaan vastaan arkipäivinä klo 14 asti. Näyte voidaan lähettää huoneenlämmössä, mikäli sen perillä 30 min kuluessa näytteenotosta, muutoin jääkaappilämpötilassa (+4°C), jolloin näyte säilyy hyvänä 1-2 tuntia.

Menetelmä: Sytosentrifuugivalmiste. Värjäysvalikoimaan kuuluu perusvärjäys (Papanicolaou) ja erikoisvärjäksiä (Rauta, GMSII) että erikoistutkimuksia (immunohistokemia) patologin harkinnan mukaan, tapauskohtaisesti. Näytteestä lasketaan näytteen kokonaissolumäärä, solujakautuma (makrofagit, lymfosyytit, leukosyytit, eosinofiilit), asbestikappaleet/ 1 ml natiivinäytettä kohden. Menetelmä on akkreditoitu (FINAS, T343, SFS-EN ISO 15189:2013).

- Tulkinta:** Sytologian esitarkastaja tulkitsee näytteen, joka jälkeen patologian erikoislääkäri tai vastuuhenkilön valtuuttama erikoistuva lääkäri antaa mikroskooppitutkimuksen perusteella lausunnon, johon kuuluu sytologinen diagnoosi sekä tekstiosana että taulukkoina. Tulkinnassa otetaan kantaa solumäärään, solujakautuman prosenttiosuuteen, asbestikappaleiden määrään, ja maligniteettiasteen. Myös läheteessä esitettyihin spesifeihin kysymyksenasetteluihin vastataan.
- Virhelähteet:** Viivästynyt näytteen kuljetus.
- Tekstiheys:** ma-pe (näytteen oltava patologian laboratoriossa klo 14:00 mennessä)
- Tulos valmiina:** 7 arkipäivän kuluessa näytteen saapumisesta (80%). Kiireellisenä pyydetty näytteet pyritään vastaamaan nopeammin.
- Laatija, päivä:** Tuomas Rauramaa, Satu Remes, 26.8.2020
- Hyväksyjä, päivä:** Vesa Kärjä, 31.8.2020
- Päivitetty, päivä:** Essi Ikonen, Satu Remes, 21.7.2022

Akkreditoituun pätevyysalueeseen sisältyvä toiminta on nähtävissä verkkosivuilta:

www.finas.fi - Akkreditoitujen toimijain T343.